

Sygn. akt I C 282/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2020 r.

Sąd Rejonowy w Łomży I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Jędrzejewska

Protokolant: Katarzyna Duda

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2020 r. w Łomży

sprawy z powództwa N. Ł.

przeciwko T. S.

o zapłatę

I. Powództwo oddała.

II. Zasądza od powoda N. Ł. na rzecz pozwanego T. S. kwotę 287 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

III. Odstępuje od obciążania stron nieuiszczonymi kosztami sądowymi, które przejmuję na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Powód N. Ł. wniósł o zasądzenie od pozwanego T. S. kwoty 732,21 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia otrzymania wezwania do zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, iż wyrokiem nakazowym z dnia 5.10.2018 r. Sąd Rejonowy w Łomży VII Zamiejscowy Wydział Karny w Kolnie uznał pozwanego za winnego zarzucanego mu czynu z art. 278§1 kk w zw. z art. 278§3 kk tj. wyrębu i kradzieży drzewa brzoźowego w L. L. i za to skazał go na karę 80 stawek dziennych grzywny oraz na mocy art. 290 § 2 kk zasądził od oskarżonego na rzecz powoda tytułem nawiązki kwotę 1.464,42 zł. Nie zostało natomiast zasądzone odszkodowanie za skradzione drzewo.

Pozwany T. S. w odpowiedzi na pozew nie uznał powództwa wnosząc o jego oddalenie i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniósł, iż zasądzenie nawiązki w procesie karnym i jej zapłata stanowi zaspokojenie roszczeń powoda w całości. Pokrzywdzony ma możliwość dochodzenia w drodze postępowania cywilnego tylko niezaspokojonej części roszczenia, jeżeli zasądzona na jego rzecz nawiązka nie wystarcza do pełnego zaspokojenia i naprawienia szkody, zgodnie z art. 46§3 kk w zw. z art. 415§2 kpk. Powoływał się przy tym na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.07.2012 r. sygn. akt V KK 199/12.

Sąd Rejonowy w Łomży ustalił i zważył, co następuje:

Sąd Rejonowy w Łomży VII Zamiejscowy Wydział Karny w Kolbie prawomocnym wyrokiem z dnia 5.12.2018 r. sygn. akt VII K 129/18 uznał pozwanego T. S. winnym tego, że w okresie między 1 a 11 czerwca 2018 r. w lesie państwowym

L. L., oddział 36a, gm. K., przy użyciu piły mechanicznej marki S., stanowiącej jego własność dopuścił się wyrębu 6 sztuk drzew brzożowych o masie 3,42 m⁽³⁾ i wartości 732,21 zł, które następnie przy użyciu ciągnika U. C-330 o nr. rej. (...), stanowiącego jego własność przeciągnął do swego lasu na działkę nr (...) poł. we wsi K. S., gdzie dokonał okrzesań dłużyć z gałęzi, a drewno popiłował na krótsze wałki i po załadowaniu na dwukólkę przewiózł do swego gospodarstwa we wsi K. (...), gdzie drewno popiłował na pieńki z przeznaczeniem na opał działając na szkodę N. Ł. tj. za czyn z art. 278§1 kk w zw. z art. 278§3 kk. W pkt. II wyroku Sąd na podstawie art. 290§2 kk zasądził od T. S. na rzecz pokrzywdzonego N. Ł. tytułem nawiązki kwotę 1.464,42 zł oraz w pkt. II zwrócił pokrzywdzonemu pieniądze drewna brzożowego ozn. nr. 3, 3 szt. kawałków drewna brzożowego i 2 szt. bierok odciętych z pnia (wyrok k.-111 akt VII K 129/18).

Pozwany w dniu 2.07.2019 r. wpłacił na rachunek bankowy powoda kwotę 1.464,42 zł tytułem nawiązki orzeczonej powyższym wyrokiem z dnia 5.12.2018 r. sygn. akt VII K 129/18 (dowód wpłaty k.-21).

Powód wezwaniem z dnia 3.03.2020 r. wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni kwoty 732,21 zł tytułem równowartości wyrąbanego i skarżonego drewna (wezwanie k.-8), które zostało doręczone pozwanemu w dniu 4.03.2020r. (potwierdzenie odbioru k.-9).

Powód w akcie oskarżenia z dnia 30.07.2018 r. wobec nie odzyskania drewna na podstawie art. 415§4 kpk wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 732,21 zł, odpowiadającej wartości zagarniętego drewna, które to roszczenie nie zostało rozpoznane.

Zgodnie z art. 415 § 1 kpk, w brzmieniu obowiązującym na datę wyrokowania w sprawie VII K 129/18, w razie skazania oskarżonego lub warunkowego umorzenia postępowania w wypadkach wskazanych w ustawie sąd orzeka nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, obowiązek naprawienia, w całości lub w części, szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Nawiązki na rzecz pokrzywdzonego, obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę nie orzeka się, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono.

Stosownie do treści § 2 jeżeli orzeczony obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę albo nawiązka orzeczone na rzecz pokrzywdzonego nie pokrywają całej szkody lub nie stanowią pełnego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, pokrzywdzony może dochodzić dodatkowych roszczeń w postępowaniu cywilnym.

Zgodnie z art. 46 § 1 kpk w razie skazania sąd może orzec, a na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej orzeka, stosując przepisy prawa cywilnego, obowiązek naprawienia, w całości albo w części, wyrządzonej przestępstwem szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; przepisów prawa cywilnego o możliwości zasądzenia renty nie stosuje się.

Zgodnie z § 2 jeżeli orzeczenie obowiązku określonego w § 1 jest znacznie utrudnione, sąd może orzec zamiast tego obowiązku nawiązkę w wysokości do 200 000 złotych na rzecz pokrzywdzonego, a w razie jego śmierci w wyniku popełnionego przez skazanego przestępstwa nawiązkę na rzecz osoby najbliższej, której sytuacja życiowa wskutek śmierci pokrzywdzonego uległa znacznemu pogorszeniu. W razie gdy ustalono więcej niż jedną taką osobę, nawiązki orzeka się na rzecz każdej z nich.

Zgodnie z § 3 orzeczenie odszkodowania lub zadośćuczynienia na podstawie § 1 albo nawiązki na podstawie § 2 nie stoi na przeszkodzie dochodzeniu niezaspokojonej części roszczenia w drodze postępowania cywilnego.

Stosownie do treści art. 290 § 2 kk w razie skazania za wyrąb drzewa albo za kradzież drzewa wyrąbanego lub powalonego, sąd orzeka na rzecz pokrzywdzonego nawiązkę w wysokości podwójnej wartości drzewa.

Jak zauważa literatura nawiązka z art. 290 § 2 kk służy przede wszystkim celom kompensacyjnym (W. Cieślak, Nawiązka, s. 216), z którymi rozmija się świadczenie tytułem naprawienia szkody przewyższające jej wartość, zwłaszcza że komentowany przepis i tak określa wysokość nawiązki z uwzględnieniem rzeczywistej straty i utraconego

zysku (zob. też W. Cieślak, Nawiazka, s. 165, 167, 217–218; zob. też krytyczne uwagi wobec art. 290 § 2 KK K.A. Politowicza, Nawiazka, s. 54–62).

Mimo odszkodowawczego także charakteru omawianej nawiązki, jej orzeczenie – jak się przyjmuje – nie wyłącza obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 46 kk.

W ocenie Sądu jednakże obowiązek naprawienia szkody powinien być orzekany jedynie wówczas kiedy zachodzi różnica pomiędzy faktyczną szkodą a wysokością nawiązki orzeczonej na podstawie art. 290 § 2 kk (M. Kulik, [w:] R. Zawłocki (red.), System Prawa Karnego, t. 9, s. 393).

Bowiem względ na zasadniczo kompensacyjne funkcje nawiązki przemawia za takim rozwiązaniem.

Ta cecha, jak wskazuje się w literaturze przedmiotu, zbliża omawianą nawiązkę do cywilnoprawnego odszkodowania, aczkolwiek go nie zastępuje. Bowiem nawiązka może przekraczać i zwykle przekracza – wartość wyrządzonej szkody, co powoduje, że w istocie funkcja represyjna staje się w jej wypadku dominująca. Pogląd taki jest także wypowiedzany w orzecznictwie.

Nawet przy przyjęciu założenia, że obowiązek naprawienia szkody w prawie karnym obejmuje zarówno naprawę rzeczywistego uszczerbku, jak i spodziewanych korzyści, należy przyjąć, że praktycznie niemal zawsze wysokość nawiązki orzeczonej na podstawie art. 290§2 kk przekroczy wartość wyrządzonej szkody. Trudno bowiem wyobrazić sobie, że wartość utraconych przyszych korzyści da się wycenić na kwotę wyższą, niż odpowiadająca pełnej wartości wyrąbanego lub skradzionego drzewa. Nie można tracić z pola widzenia kompensacyjnej funkcji nawiązki jako zasadniczej. Dlatego też należy przyjąć, że naprawienie szkody na podstawie art. 46§1 kk, znajdzie zastosowanie tylko do szkody nienaprawionej jeszcze mimo orzeczenia nawiązki na podstawie art. 290§2 kk.

Oznacza to, że w wypadku, kiedy po uiszczeniu nawiązki orzeczonej na podstawie art. 290§2 kk a także po zwrocie pokrzywdzonemu wyrąbanego lub zabranego drzewa, pozostanie jeszcze jakakolwiek nienaprawiona szkoda majątkowa i pokrzywdzony złoży wniosek o jej naprawienie, należy orzec obowiązek jej naprawienia. Natomiast w wypadku, kiedy orzeczona nawiązka przekracza wartością wysokość wyrządzonej szkody, nie można orzec obowiązku jej naprawienia, mimo złożenia wniosku przez pokrzywdzonego. Ponadto ewentualne powództwo o naprawienie szkody wytoczone w postępowaniu cywilnym powinno zostać oddalone. Oczywiście wszakże jest, że zysk, jaki osiągnął pokrzywdzony w wyniku otrzymania nawiązki wyższej od wartości wyrządzonej szkody, nie jest nienależnym świadczeniem i nie stanowi bezpodstawnego wzbogacenia. W takiej zatem sytuacji przewagę nad kompensacyjną funkcją omawianej nawiązki osiąga jej funkcja represyjna.

Ponadto stosownie do treści art. 415 § 2 kpk, jeżeli orzeczony obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę albo nawiązka orzeczona na rzecz pokrzywdzonego nie pokrywają całej szkody lub nie stanowią pełnego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, pokrzywdzony może dochodzić dodatkowych roszczeń w postępowaniu cywilnym.

Zatem podstawą dochodzenia dodatkowych roszczeń w postępowaniu cywilnym jest brak pokrycia całej szkody orzeczoną nawiązką.

Bez wątpienia pozwany zapłacił na rzecz pokrzywdzonego N. Ł. kwotę 1.464,42 zł tytułem nawiązki, w wysokości podwójnej wartości drzewa, która została ustalona na kwotę 732,21 zł.

Powód nie wykazał zaś aby po uiszczeniu nawiązki a także po zwrocie wyrąbanego i zabranego drzewa, pozostała jeszcze jakaś nienaprawiona szkoda majątkowa. Dochodzona bowiem kwota stanowi jedynie wartość drzewa, ustaloną w wyroku karnym.

Dlatego też biorąc powyższe uwagę w ocenie Sądu pozwany poprzez zapłatę nawiązki naprawił przedmiotową szkodę w całości, co powoduje brak podstaw do zasądzenia z tego tytułu, po raz trzeci, kwoty stanowiącej rzeczywistą wartość szkody.

Z tego też względu na podstawie art. 415 kc Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 98 kpc i § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800), zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzoną na rzecz pozwanego kwotę złożyły się: koszty zastępstwa procesowego w kwocie 270 zł i koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.